

Univerza v Mariboru

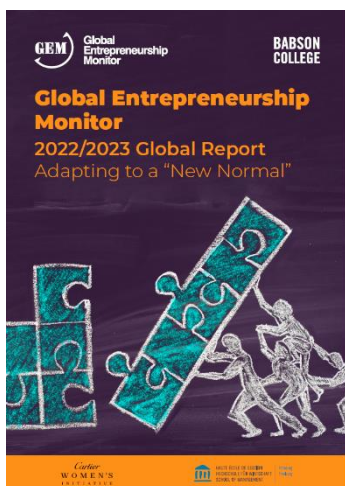
Ekonomsko-poslovna fakulteta

Razlagova 14
2000 Maribor, Slovenija

Sporočilo za javnost

Globalni podjetniški monitor 2022/2023: Prilagajanje na "novo normalnost"

(Fribourg, Švica, 16. 2. 2023) - Svetovna pandemija je imela različen učinek na podjetništvo po vsem svetu, je razvidno iz globalnega poročila Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2022/2023: Prilagajanje na "novo normalnost".

Pandemija je najbolj prizadela tiste, ki so si jo lahko najmanj privoščili

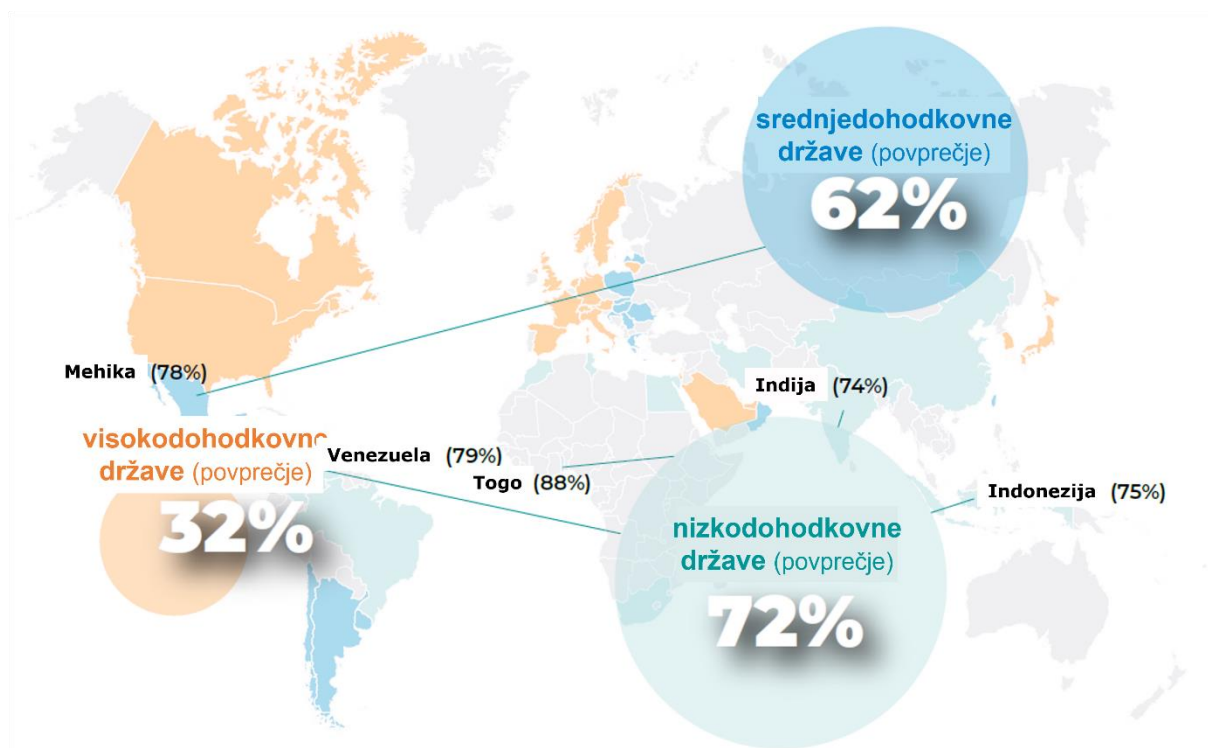
Podjetništvo je ključno gonilo gospodarskega razvoja in okrevanja, zlasti ob svetovnih krizah, kot sta pandemija COVID-19 in vojna med Rusijo in Ukrajino. Zato je nujno skrbno opredeliti in meriti podjetniško dinamiko ter nacionalne okvire za spodbujanje podjetništva.

Čeprav se pandemija COVID-19 počasi končuje, se njene posledice v gospodarstvu še vedno čutijo po vsem svetu, dohodki gospodinjstev pa se še naprej zmanjšujejo. Poročilo GEM ugotavlja, da je pandemija najbolj prizadela tiste, ki so si jo lahko najmanj privoščili. Med gospodarstvi z najnižjimi dohodki je skoraj devet od desetih odraslih v Togu poročalo, da je pandemija zmanjšala dohodek njihovega gospodinjstva, medtem ko je v Iranu o tem poročala nekaj več kot polovica odraslih. Med gospodarstvi z visokimi dohodki so o zmanjšanju dohodka poročala dva do tri gospodinjstva v Združenih arabskih emiratih in celo manj kot eno od desetih gospodinjstev na Norveškem.

Vodja GEM raziskave za Slovenijo, **prof. dr. Karin Širec** z Ekonomsko-poslovne fakultete UM ugotavlja: *»Poročilo GEM 2022/2023 zagotavlja pomemben vpogled v svetovno podjetniško dinamiko in nacionalne okvire, ki jo podpirajo. Poročilo poudarja, da morajo oblikovalci politik skrbno opredeliti in meriti podjetniško dinamiko ter nacionalne okvire za učinkovito spodbujanje podjetništva. Z uporabo vpogledov, ki jih zagotavlja poročilo GEM, lahko oblikovalci politik sprejemajo informirane in učinkovite odločitve za oživitev gospodarstva in razvoj.«*

Delež odraslih, ki so poročali, da je pandemija zmanjšala dohodek njihovega gospodinjstva - po dohodkovnih kategorijah (tehtano glede na velikost prebivalstva; vključno s petimi gospodarstvi, ki so bila najbolj prizadeta)

Vir: GEM Global Report APS 2023

Latinska Amerika in Karibska regija sta vodilni na področju zgodnje podjetniške aktivnosti

Leta 2022 je bila v regiji Latinske Amerike in Karibov najvišja raven zgodnje podjetniške aktivnosti. Vendar pa so se ravni podjetniške aktivnosti od države do države zelo razlikovale. Od 49 gospodarstev, ki so sodelovala v raziskavi GEM, jih je le v šestih več kot eden od štirih odraslih, ki so začeli ali vodili novo podjetje: Gvatemala, Kolumbija, Panama, Čile, Urugvaj in Združeni arabski emirati. Nasprotno pa je v treh državah to storil manj kot eden od 20 odraslih: v Maroku, Grčiji in na Poljskem. Slovenija se z 8 % zgodnje podjetniške aktivnosti uvršča na 15. mesto med visokodohodkovnimi državami in globalno na 37. mesto. Razlike med državami je mogoče razložiti tako z družbenimi in kulturnimi normami kot z gospodarskimi dejavniki.

Visok dohodek sam po sebi še ne zagotavlja kakovostnega podjetniškega okolja

Visok dohodek je sicer koristen prispevajoči dejavnik h visokokakovostnemu podjetniškemu okolju, vendar ga sam po sebi ne zagotavlja. Nacionalna strokovna raziskava GEM ocenjuje kakovost nacionalnega podjetniškega okolja na podlagi 13 okvirnih pogojev za podjetništvo. Leta 2022 so imela tri nizkodohodkovna gospodarstva - Indija, Kitajska in Indonezija - devet ali več teh pogojev ocenjenih kot zadostnih. Le sedem od 22 sodelujočih visokodohodkovnih gospodarstev je to oceno doseglo ali izboljšalo. Med slednjimi gospodarstvi sta Španija in Italija imeli tri ali manj pogojev, ki so bili ocenjeni kot zadostni. Vendar so bili Združeni arabski emirati z visokimi dohodki že drugo leto zapored ocenjeni kot najboljši za ustanovitev novega podjetja. Slovenija postopoma izboljšuje svoje podjetniško okolje. Največje izboljšanje se kaže pri lažjem dostopu do podjetniškega financiranja, podjetniškega izobraževanja v šolah, kulturnih in družbenih normah in vladnih programih za podjetništvo.

Pet najboljše ocenjenih držav za ustanovitev podjetja (NECI)

Vir: GEM Global Report NES 2023.

O Globalnem podjetniškem monitorju

Globalno poročilo GEM lahko najdete na www.gemconsortium.org. Sponzorji globalne raziskave so Babson College, Cartier Women's Initiative, Fribourg School of Management, Shopify in Women Entrepreneurs Finance Initiative ter nacionalni timi GEM.

Podrobni in specifični rezultati za Slovenijo bodo izšli meseca aprila v posebni publikaciji, ki bo dostopna na globalni spletni strani www.gemconsortium.org in spletni strani Inštituta za podjetništvo in management malih podjetij (<http://ipmmp.um.si/>), kjer so objavljeni tudi rezultati preteklih raziskav. Slovenski del raziskave financira SPIRIT - Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS.

Nosilec slovenskega dela raziskave GEM je Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru, ki skupaj z raziskovalci nacionalnih timov drugih držav aktivno sokreira nadaljnji razvoj vsebine in metodologije raziskave. Slovenski raziskovalni tim sestavljajo prof. dr. Karin Širec, prof. dr. Polona Tominc, prof. dr. Katja Crnogaj, prof. dr. Barbara Bradač Hojnik, mag. Matej Rus in zaslužni prof. dr. Miroslav Rebernik.

Dodatne informacije

Prof. dr. Karin Širec
Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru
Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij
Kontakt: karin.sirec@um.si (02 22 90 114)